

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

М. М. БІЛЯНСЬКА

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник

Київ
Видавництво Ліра-К
2017

УДК 378.016:504(076.5)
ББК 74.58:20.1 я 7-4
Б 61

Рецензенти:

О. В. Комарова – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри зоології, фізіології та валеології Криворізького державного педагогічного університету;

Т. Є. Бондаренко – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології, екології та методики їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту вищої освіти НАПН України
(протокол № 7/3-3 від 01 липня 2016 р.)*

Білянська М. М.

Б 61 **Організація еколого-педагогічної діяльності :**
Навч. посіб. – К.: Видавництво Ліра-К, 2017. – 184 с.

ISBN 978-617-7507-00-9

У посібнику розкрито теоретичні основи, методи, засоби і форми організації еколого-педагогічної діяльності у процесі навчання біології. Матеріал підібрано згідно до навчальної програми з дисципліни «Організація еколого-педагогічної діяльності».

Посібник розрахований на студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності 014 «Середня освіта (біологія)».

ISBN 978-617-7507-00-9

© Білянська М. М., 2017
© Видавництво Ліра-К, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Тема 1. Еколого-педагогічна діяльність як вид професійної педагогічної діяльності	7
1.1. Дисципліна за вибором «Організація еколого-педагогічної діяльності», її мета і завдання, міжпредметні зв'язки	7
1.2. Поняття про екологічну діяльність. Вимоги до екологічної діяльності	9
1.3. Еколого-педагогічна діяльність як окремий прояв професійної педагогічної діяльності.....	13
1.4. Принципи організації еколого-педагогічної діяльності.....	16
1.5. Компоненти еколого-педагогічної діяльності	21
1.6. Уміння еколого-педагогічної діяльності	24
1.7. Види і форми еколого-педагогічної діяльності	25
1.8. Формування еколого-педагогічної компетентності	26
<i>Запитання і завдання для самоперевірки й контролю знань і вмінь, виявлення оціночних суджень</i>	32
<i>Література</i>	33
Тема 2. Історичні передумови формування екологічної підготовки як теоретичної основи еколого-педагогічної діяльності майбутніх учителів біології	37
2.1. Досвід еколого-педагогічної підготовки майбутніх учителів біології у педагогічних ВНЗ України у ХХ – на початку ХХІ ст.	37
2.2. Діяльність шкільного університету «Рідна природа» як підґрунтя для екологічної діяльності	51
2.3. Аналіз зарубіжного досвіду екологічної підготовки студентів	58
<i>Запитання і завдання для самоперевірки й контролю знань і вмінь, виявлення оціночних суджень</i>	69
<i>Література</i>	70
Тема 3. Формування світоглядно-екологічних цінностей у системі національної освіти	75
3.1. Поняття про народну екологію, її розділи	75
3.2. Етноекотологія як розділ соціальної екології.....	78
3.3. Прообрази екологічної культури	80
3.4. Етнокультурна вимірність довкілля. Етнічні символи українського народу.....	81

3.5. Народна мудрість про взаємини людини і природи	87
<i>Запитання і завдання для самоперевірки й контролю знань і вмінь, виявлення оціночних суджень</i>	95
<i>Література</i>	96
Тема 4. Форми, методи і засоби екологічної діяльності на уроках біології	98
4.1. Значення теоретичної екологічної підготовки	98
4.2. Пропедевтика екологічних знань у курсі природознавства 5 кл.	101
4.3. Екологічні знання у процесі вивчення біології у 6-9 кл.	107
4.4. Методи і форми екологічної діяльності на уроках біології.....	110
<i>Запитання і завдання для самоперевірки й контролю знань і вмінь, виявлення оціночних суджень</i>	130
<i>Література</i>	131
Тема 5. Організація екологічної діяльності у процесі позаурочної і позакласної роботи з біології	137
5.1. Значення позаурочної і позакласної роботи з біології для організації екологічної діяльності.....	137
5.2. Організація екологічної діяльності у процесі позаурочної роботи з біології.....	138
5.3. Екологічна діяльність під час індивідуальної та групової позакласної роботи, її форми та методика організації	142
5.4. Форми екологічної діяльності у процесі масової позакласної роботи з біології	148
<i>Запитання і завдання для самоперевірки й контролю знань і вмінь, виявлення оціночних суджень</i>	158
<i>Література</i>	160
Тема 6. Дослідницька екологічна діяльність учнів	163
6.1. Дослідницька діяльність як форма творчої діяльності.....	163
6.2. Становлення та розвиток учнівської дослідницької діяльності в Україні	165
6.3. Методичні рекомендації до написання дослідницьких робіт	168
6.4. Основні вимоги щодо оформлення та представлення учнівських науково-дослідницьких робіт.....	172
6.5. Методика організації проектної діяльності.....	176
<i>Запитання і завдання для самоперевірки й контролю знань і вмінь, виявлення оціночних суджень</i>	180
<i>Література</i>	181